

Paznehtář (kód: 41-049-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Paznehtář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Aplikace základních anatomických a zootechnických poznatků při zabezpečování zdraví končetin skotu	3
Příprava pracoviště a fixace ošetřovaných zvířat	3
Praktická úprava paznehtů	3
Klasifikace a ošetřování nemocných paznehtů	4
Posouzení ošetřovaných zvířat a prostředí	4
Vedení evidence související s paznehtářskou činností	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.04.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Aplikace základních anatomických a zootechnických poznatků při zabezpečování zdraví končetin skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu, vysvětlit anatomii končetin skotu pod karpem a tarzem, tj. kostra, šlachy, krevní a nervový systém, chrupavky, synoviální útvary, rohové pouzdro, vysvětlit funkci paznehtů	Písemné ověření
b) Klasifikovat tvary stájových paznehtů včetně patologických tvarů	Písemné ověření
c) Popsat postoje končetin skotu, klasifikovat normální a vadné postoje včetně jejich možných příčin a následků	Písemné ověření
d) Popsat vliv stájového prostředí na zdravotní stav a správný postoj končetin skotu	Písemné ověření
e) Popsat rozdíl mezi volným a vazným ustájením z pohledu kvality a nárůstu paznehtů	Písemné ověření
f) Popsat vliv podlahovin na obrus paznehtů	Písemné ověření
g) Objasnit vliv výživy a poruch metabolismu na zdravotní stav končetin skotu, popsat základní postup při řešení výživářských problémů s paznehty	Písemné ověření
h) Vyhodnotit nárůst mléčné užitkovosti dojníc ve vztahu ke kvalitě a případným onemocněním paznehtů a zatížení pánevních končetin	Písemné ověření
i) Popsat vliv genetických faktorů na kvalitu paznehtů	Písemné ověření
j) Popsat a předvést základní péči o končetiny a paznehty skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Popsat specifika zacházení s masným skotem při péči o paznehty	Písemné ověření
l) Popsat specifika zacházení s plemennými býky při péči o paznehty	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava pracoviště a fixace ošetřovaných zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit a upravit pracoviště z hlediska organizace předpokládaných činností a bezpečnosti práce (určit místo pro fixační klec podle způsobu ustájení zvířat)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat a předvést základní běžné polohy a způsoby fixace skotu při ošetřování paznehtů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní faktory pro výběr vhodné fixační klece	Ústní ověření
d) Popsat předložený sortiment fixačních klecí a nářadí paznehtáře	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat a předvést nahánění a navádění zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat navádění plemenných býků	Ústní ověření
g) Popsat a předvést zařízení na zvedání nemohoucích kusů skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat pracovní postup při zvedání ulehlé krávy	Ústní ověření
i) Popsat a předvést manipulaci s velmi neklidnými zvířaty a použití vhodných zklidňujících prostředků	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Provést kontrolu pracoviště z hlediska vybavenosti nářadím, pracovními pomůckami a strojním zařízením	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Popsat a dodržovat zásady BOZP při práci se zvířaty	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praktická úprava paznehtů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit úhlování končetin a nárůst paznehtů zvířete před úpravou	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést vhodnou fixaci zvířete	Praktické předvedení
c) Provést očištění paznehtů a posoudit jejich tvar a zdravotní stav	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat a předvést druhy praktických způsobů úpravy paznehtů	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vybrat vhodné nářadí a popsat rizika použití nevhodného nářadí	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést zkrácení špičky	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Vysvětlit nejzazší mez úpravy podle vizuálního vnímání bílé čáry	Ústní ověření
h) Provést korekci chodidlové a stěnové části paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Provést miskovité vybrání chodidlové plochy a vysvětlit jeho důvody	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Provést úpravu nezatěžovaných částí chodidla	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Provést kontrolu meziprstního prostoru	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Provést poslední kosmetické úpravy	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Popsat cyklus ošetření při ortopedických úpravách paznehtů u skotu	Písemné ověření
n) Klasifikovat nejčastější možná poranění zvířat vzniklá při úpravě paznehtů a popsat ošetření v rámci první pomoci	Písemné ověření
o) Klasifikovat nejčastější chyby při úpravě paznehtů	Písemné ověření
p) Charakterizovat vliv osobnosti paznehtáře a jeho pomocníků na psychický stav zvířete a možné důsledky jeho stresu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Klasifikace a ošetřování nemocných paznehtů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit kondici a kulhavost zvířat před ošetřením	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit hranici úpravy nebo léčebného zákroku u paznehtu z hlediska platné legislativy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyjmenovat a charakterizovat nemoci paznehtů skotu včetně onemocnění podléhajících povinnosti oznámení kompetentním úřadům, objasnit ekonomické aspekty těchto onemocnění	Písemné ověření
d) Charakterizovat a ošetřit hnilobu patek	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Charakterizovat a ošetřit nehnisavý zánět paznehtního lůžka	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Charakterizovat a ošetřit hnisavý zánět paznehtního lůžka	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Charakterizovat a ošetřit zánět paznehtního lůžka – Rusterholzův vřed	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Charakterizovat rozdíl mezi dermatitis digitalis a interdigitální dermatitidou	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Charakterizovat poruchy bílé čáry	Ústní ověření
j) Charakterizovat nekrotické postižení	Ústní ověření
k) Charakterizovat a ošetřit hnisavě volnou stěnu	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Charakterizovat a ošetřit hnisavě dvojité chodidlo	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Charakterizovat a ošetřit onemocnění kůže v meziprstním prostoru (tylom, dermatitida, nekrobaciloza) a zvláště vyhodnotit důvod vyříznutí tylomu	Praktické předvedení a ústní ověření
n) Rozlišit laminitidu od přirozených pigmentových skvrn na chodidlové části	Praktické předvedení a ústní ověření
o) Charakterizovat a ošetřit zlomeninu kosti paznehtní, zajistit součinnost s veterinářem	Praktické předvedení a ústní ověření
p) Popsat a předvést chemické podkování paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
q) Přiložit obvaz paznehtu včetně jeho špičky a plastovou botičku na ochranu léčeného paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
r) Zhodnotit odlehčení a korekci vnějšího paznehtu na pánevní končetině	Praktické předvedení a ústní ověření
s) Odlehčit nemocný prst	Praktické předvedení a ústní ověření
t) Klasifikovat preventivní opatření onemocnění paznehtů (dezinfekční vany, stání, rohože, postřiky)	Písemné ověření
u) Vyjmenovat používané dezinfekční prostředky	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posouzení ošetřovaných zvířat a prostředí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit požadavky chovatele zvířat na ortopedickou úpravu paznehtů skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyhodnotit technologické a zoohygienické podmínky (plemeno, pohlaví, věk, počet zvířat, typ ustájení, kvalitu podlahovin, způsob chovu skotu a druh podestýlky)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat závěrečnou zprávu a metodická doporučení pro chovatele	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence související s paznehtářskou činností

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit běžné pracovní záznamy vedené pro hlavní činnosti související s povoláním paznehtář	Praktické předvedení
b) Předvést postup při sjednávání zakázek s chovatelem skotu	Praktické předvedení
c) Uvést ekonomické aspekty onemocnění paznehtů	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/paznehtar#zdravotni-zpusobilost>).

Autorizovaná osoba bude informovat uchazeče o právech a povinnostech chovatele hospodářských zvířat, které jsou stanoveny v § 64b novely zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) a o seznamu tzv. „dalších odborných veterinárních úkonů“ a podrobnostech provádění těchto úkonů upravených vyhláškou č. 342/2012 Sb.

Pracovní oblečení si zajistí každý uchazeč sám.

Ověřování kompetencí musí probíhat v navazujících činnostech vedoucích k ucelenému paznehtářskému úkonu, který zahrnuje požadavky na zlepšení pohybových schopností a celkové welfare skotu.

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je nutné přihlížet nejen k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování hygieny práce, ale především ke správnosti a kvalitě ošetření a úpravy paznehtů tak, aby byla zajištěna maximální pohoda zvířete. Je nutné posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci se zvířaty podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v zemědělském nebo veterinárním oboru a alespoň 5 let odborné praxe zahrnující ošetřování a úpravy paznehtů.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe zahrnující ošetřování a úpravy paznehtů.
- c) Vysokoškolské vzdělání v oblasti zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe zahrnující ošetřování a úpravy paznehtů nebo v oblasti diagnostiky, terapie a prevence nemocí skotu.
- d) Profesionální kvalifikace Paznehtář (41-049-H) a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe zahrnující ošetřování a úpravy paznehtů.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Plně vybavená paznehtářská dílna s nářadím (kopytní struhák, dvouruční struhák, kopytní kleště a kopytní nože, keratofréza a keratobruska) a fixační klece a pomůcky
- Antibakteriální přípravek (např. spray Alamycin), sada pro ošetření poraněných a záněty postižených paznehtů (např. Technovit), obvazový materiál, dezinfekční prostředek s obsahem mědi, bukový dehet, štětec, špachtle, gumové rukavice, gumové škrtilo, kartáč, pátrací kleště a skalpel
- 4 kusy skotu pro ošetření a úpravu paznehtů (z toho nejméně 2 kusy s různým zdravotním postižením paznehtů)
- Místnost pro teoretickou a písemnou část vybavená potřebnými didaktickými pomůckami

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 12 až 16 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 120 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Michaela Kubištová, ŠCHK - KUBIŠTA, s. r. o. - chov koní a masného skotu

Petr Mikulka - OSVČ, paznehtář, výuka paznehtářů

Ing. František Šitler - Zemědělská akciová společnost Mžany

Tomáš Brandýs - OSVČ, paznehtář

MVDr. Martin Novák - OSVČ